Година VI. Timişoara, (Темишвар) 1. маја 1926. Бр. 9.

ГЛАСНИК

ЦРКВЕНИ, ШКОЛСКИ И ДРУШТВЕНИ ЛИСТ.

Издаје: Архим. Стефан Николић, Еписк. Викар.

Излази 1. и 15. сваког месеца. Уредништво и Администрација у Ţimişoara, Cetate Piaţa Unirii Nr. 2. Телефон број 523. (Рукописи се не враћају.)

Уређује Слободан Костић Епарх. бележник.

Службени део.

Епархијска Скупштина.

(Наставак.)

Друга ствар је уређење Епарх. Канцеларије. Кад смо овамо дошли, затекли смо хонорарног епарх. бележника, епарх. шк. референта и једног писара. Хонорар првога износио је 4000 круна, другога 3000 круна годишње и 700 круна путног паушала, а писар је примао исто што и писари преко примају. Моја маленкост послата је овамо са 9000 круна = 4500 леја годишњег хонорара, којем је доцније додат скуп. доплатак од годишњих 3000 круна = 1500 леја. Тек од 1. јула 1925. уживам хонорар из благајне нар. црквв. фондова од 12.000 динара годишње. Нешто је поправљено и хонорисање споменутих епарх. чиновника. Пошто је то чиновништво потпуно недостатно било за отправљање канцеларијских послова и пошто смо како ја тако и епарх. одсеци непрестано разграњавали и проширивали наш рад, у договору са Министром Вера и по дозволи му увели смо и попунили поред споменутих чиновнка и епарх. фискала, још ова чиновничка места: епарх. админ. референт, епарх. благајник, екзактор-контролор, шеф канцеларије и два писара, који сви своје принадлежности са нама заједно од румунске државе уживају, као што се и особље осталих епархија из државних извора плаћа, почев од епископа до послужитеља. Епарх. канцеларије због заузетости садањих просторија биле су дуже време у 5 соба са улице Пиаца Унireи смештене, а по изласку становника Дра Линце пресељене су на садашње место, које је и првобитно за канцеларију служило. За сваку канцеларијску просторију сачињен је инвентар. Чиновништву смо по потреби давали разна наређења, која су смерала добар ред и правилно отправљање послова.

Са двором ћемо и да завршимо ова саопштења наша. Сам двор а са њиме и епископски летњиковац били су изложени реквирирању у разне сврхе и многе смо борбе имали, док смо успели да добијемо од разних министарстава одлуке, којима се од реквирирања слободнима проглашују. Некад било, никад се не повратило. Сад су канцеларије на своме месту, у двору се налази још Темишварска Српска Штедионица и један Србин кројач, за три собе у партеру, које ће се претворити у локале, стигле су већ понуде и то за две собе два млада Србина брата, који се баве прављењем официрских и др. капа а за једну проте Слободана Костића и др. који намеравају у њој српску књижару отворити. И тако ће двор саме Србе становнике и киријаше имати. Велику салу ову уступили смо српскоме народу на употребу и ту смо недавно имали два дана миле госте, нашу браћу и сестре испрека, чланове и чланице српског црквеног певачког друштва вршачког, који су нам у саборној цркви појали а у вече у овд. официрској касини ванредно успели концерат приредили. Ту се прославила 25-годишњица овд. Добротворне Женске Задруге, која и сад сваке Недеље по подне приређује овде село, које посећује велики број Срба, да слуша предавање, српску и уметничку песму и свирку, декламације, позоришне комаде и да проведе који час у братском разговору. Од првога дана доласка нашег овамо тежили смо и ишли смо за тим, да двор буде центар нашег овамошњег Српства. И држимо да смо то у пуној мери и постигли. Нема дана, да наша соба и канцеларија бележникова нису пуне наших Срба, који нас у свакој прилици потраже, да се с нама виде и поразговарају. То нам често пута одузме много времена тако, да морамо наше званичне послове у ванзванично време да свршавамо, али нас још никад нико није слушао да смо се због тога потужили. На страну наша комоција и одмор, кад се ради о задовољењу народних жеља и потреба. Из овога двора нико не сме изаћи несаслушан, незадовољан, без траженог упутства, поуке и утехе. И нас весели нарочито та околност, што нам се наша браћа са поверењем обраћају не само у званичним стварима него и у најприватнијима, што је без сумње доказ, да у нама гледају своје искрене пријатеље, саветнике и помагаче, који не испитујемо, спада ли ова или она ствар у наш ресор, него прискачемо у помоћ свакоме, који помоћи треба и помажемо колико можемо, колико нам то слабе силе и способности омогућују.

Моја је савест Господо мирна, да сам своје дужности до сад поштено вршио, онако како ми их Господ налаже, моја савест заповеда, моје поштено српско срце диктује и како је то интерес цркве и народа нашег захтевао. Не зна се шта носи дан а шта ноћ. Сви смо у Божјој руци, сви ћемо а пре а после Богу на истину, да дајемо рачуна о својим делима. Дај Боже, да се на томе суду праведнима пронађемо. Ја сам Господо изнео овај извештај и због тога, јер не знам, хоће ли ме идуће заседање Епарх. Скупштине још овде затећи. Молим вас, да примите ова саопштења са оном љубављу, са којом ја љубим свакога појединог члана нашег овамошњег српског народа. Молим вас, да ми не упишете у зло, ако сам по слабости и несавршенству људском у чему погрешио. Хотимично није било. Ако је воља Божја, да још неко време заједнички радимо, нека нам Бог благослови рад наш, који ће и у будуће смерати само славу Његову и добро цркве и народа нашег. А ако би дошло то тога, да се на идућем заседању сл. те Скупштине не видимо више, задржите ме у лепој успомени и помолите се кад и кад Богу за спас моје грешне душе, као што нн ја нећу престајати са принашањем топлих молитава престолу Свевишњега за моје честито свештенство и учитељство и за мој мили народ српски.

Поздрављам вас искреном добродошлицом и желим вам успешан рад. Отварам Скупштину.

Председник високопреч. Еписк. Викар, архим. Стефан отворивши заседање, позива у смислу наређења 3. §. скупштинског пословника од 15/27. априла 1898. године протопрезв. Слободана Костића епарх. бележника, да до избора перовође обавља привремено дужност скупштинског перовође.

Пошто великој већини чланова може бити непознат Пословник Епарх. Скупштине од 15/27. апр. 1898. год., позива проту Слободана Костића епарх. бележника, да пословник прочита.

Прота Слободан Костић епарх. бележник чита пословник Епарх. Скупштине од 15/27. априла 1898. године.

По прочитању пословника председник позива присутне чланове, да у смислу наређења 3. §. скупштинског пословника предаду своје веровници у руке председника.

Констатује се, да су присутни следећи чланови који су и своје веровнице предали:

I. Вирилни: 1. протопрезв. Слободан Костић, адм. протопрезв. Темишвар, 2. протопрезв. Урош Ковинчић окр. прота, парох Арад, 3. протон. Александар Атанацковић, адм. протопрезв. соколовачког, Соколовац, 4. Манојло Попов, привр. епарх. шк. референт, Темишвар.

II. Изабрани:

Темишварски протопрезвитерат.

Свештеници: 5. прота Душан Гајић а. п. у Темишвару-Фабрици, 6. протонам. Макса Стануловић, парох у Немету, 7. Игуман Стефан Николић, настојатељ ман. Св. Ђурђа, 8. јереј Христифор Којић, парох Ченеј.

Световњаци: 9. Ђока Ћирин, поседник у Ченеју, 10. Михаило Симин, економ Дињаш, 11. Обрад Путин, економ Иванда, 12. Жива Лукић, трговац Рудна, 13. Макса Мишковић, поседник Срп. Св. Мартон, 14. Др. Милан Калиновић, адвокат Тем.-Фабрика, 15. Влада Нићин, економ Немет, 16. Душан Паликућа, економ Сока.

Учитељ: 17. Никола Малетић, учитељ Фенлак.

Арадски протопрезвитерат.

Свештеници: 18. прота Александар Грујић, парох у Варјашу, 19. јереј Душан Предић, парох у Срп. Св. Петру, 20. јером. Пантелејмон Дошен, намесник манастира Бездина, 21. јером. Дамаскин Рацков, адм. парохије Фенлак.

Световњаци: Душан Петровић, занатлија Вел. Св. Миклуш, 23. Душан Бранкован, економ Чанад, 24. Воја Аћимов, економ Саравола, 25. Јован Палинкаш, економ Срп. Св. Петар, 26. Љуба Пѐтков, економ Нађфала, 27. Милан Ћирков, економ Варјаш, 28. Влада Барзин, економ Кетфељ, 29. Милан Јованов, чиновник Арад.

Учитељ: 30. Ђура Миланковић, учитељ, Арад.

Соколовачки Протопревзитерат.

Свештеници; 31. јереј Павле Хранисављевић, парох Луговет, 32. јером. Мирон Болгарић, а. п. Д. Љупкова, 33. јером. Никанор Савић, а. п. у Ст. Молдави.

Световњаци: 34. Светозар Томашевић, поседник Луговет, 35. Мита Баља, трговац Радимна, 36. Јован Чабовић, учитељ Срп. Пожежена, 37. Славко Стојковић, трговац Белобрешка, 38. Сава Радонић, трговац Радимна.

Није предао веровницу нити је присутан Миша Јеремић, економ Д. Љупкове.

На основу свега председник констатује, да је присутно с њим уједно 5 вирилних и 34 бирана члана, укупно 39 чланова.

Бр. Е. С. 3/1. зап. из 1926.

Епархијски Административни Одбор из седнице своје од 13/26. фебруара 1926. бр. А. зап. 126. из 1926. извештава да су за данашње заседање Епархијске Скупштине посебним позивом позвати сви изабрати чланови.

РЕШЕЊЕ:

узима се на знање.

Бр. Е. С. 12/2. зап. из 1926.

Епарх. Адм. Одбор из седнице своје од 13/26. фебруара 1926. бр. 997., 1020. из 1925/273. из 1926. извештава, да је о сазиву Епархијске Скупштине за данашњи дан известио Велики Управни Савет и Преосвећеног Господина Епископа-Дијецезана Георгија. Велики Управни Савет је сазив на знање узео с тим, да му се поднесе препис записника и именик чланова одсека.

РЕШЕЊЕ:

узима се на знање.

Бр. Е. С. 13/3. зап. из 1926.

Миша Јеремић члан из Д. Љупкове дописом од 27. фебруара 1826. извињава свој недолазак у седницу.

РЕШЕЊЕ:

узима се на знање.

Бр. Е. С. 14, 15, 16, 20, 22, 23, 24, 25/4. зап. из 1926.

Епарх. Адм. Одбор из седнице своје од 13/26. фебруара 1926. бр. 1114. из 1925/264. из 1926. подноси по проти Слободану Костићу са 26 веровница поднесен записник збора световних изборника протопрезвитерата темишварског од 18/31. децембра 1925. о избору 8 световних чланава Епарх. Скупштине за протопрезвитерат темишварски.

Исти под бр. А. 1115. из 2925/268. из 1926. подноси по проти Слободану Костићу поднесен записник збора свештенства протопрезв. темишварског од 18/31. доцембра 1925. о избору 4 свештеничка заступника за Епарх. Скупштину из протопрезвитерата темишварског.

Исти под бр. А. 1116. из 1925/266. из 1926. подноси по проти Слободану Костићу поднесен записник збора учитеља протопрезв. темишварског о избору једног заступника за Епарх. Скупштину.

Исти под бр. А. зап. 261. из 1926. подноси на надлежни поступак преписе записника црквб. скупштина црквб. општина протопрезв. темишварског о избору изборника за избор епарх. скупштинара.

Исти под бр. А. зап. 262. из 1926. подноси на надлежни поступак преписе записника црквб. скупштина црквб. општина протопрезв. арадског о избору изборника за избор епарх. скупштинара.

Исти под бр. А. 59/269. из 1926. подноси по проти Урошу Ковинчићу поднете записнике о избору свештеничких, учитељских и световних чланова Епарх. Скупштине за протопрезв. арадски уз прилог свих гласаница и веровница и табака са скрутиниум.

Исти под бр. А. 1121 272. из 1926. подноси по протонам. Алекс. Атанацковићу поднесене списе са веровницама и гласаницама о избору свештеничких и световних чланова Епарх. Скупштине за протопрезв. соколовачки.

Исти под бр. А. 263. зап. из 1926. подноси преписе записника црквених скупштина црквб. општина протопрезв. соколовачког о избору изборника за избор епарх. скупштинара.

Епарх. Адм. Одбор из седнице своје од 13/26. фебруара 1926. бр. А. 93/267. из 1926. подноси на надлежни поступак уток Маринка Бранковића из Кетфеља против избора епарх. скупштинара арадског протопрезв. зато што су на цедуљама имена пребрисана, што је за Нађфалу дао глас други а не онај који је изабрат.

Епарх. Адм. Одбор у Темишвару подноси из седнице од 13/26. фебруара 1926. бр. А. 16/265. из 1926. уток Владана Живојновог из Тем.-Фабрике против обављеног избора учитељског члана скупштине, што на иобор нису позвати сви учитељи.

Епарх. Адм. Одбор из седнице своје од 13/26. фебруара 1926. бр. 15/271. из 1926. подноси на надлежни поступак протест Владана Живојновог из Тем.-Фабрике против избора Др. Милана Калиновића за изборника црквб. општине у Тем.-Фабрици зато што у седницу нису позвати сви скупштинари.

Високопреч. Госп. Еписк. Викар одређује на основу 4. §. пословника избор одбор од 9 лица који ће веровнице скупштинарске прегледати и скупштини односне предлоге поднети с тим, да се у овај одбор могу бирати само таква лица, против чијих избора нема приговора.

Прота Слободан Костић предлаже да се у верификациони одбор изаберу: протопрезв. Александар Грујић, протонам. Макса Стануловић, јеромонах Пантелејмон Дошен, Макса Мишковић, Светозар Томашевић, Јован Чабовић, Ђока Ћирин, Славко Стојковић, Мита Баља.

Пошто против-предлога нема, председник позива присутне да се устајањем изјасне, да ли бирају горе именоване за чланове верификационог одбора. Пошто су сви чланови устали, председник проглашује горе именоване за изабране чланове верификационог одбора, и у $11^1/_2$ сати одлаже седницу док одбор ствар не испита и предлоге не спреми.

Бр. Е. С. 5. зап. из 1926.

Председник у 12 сахати отвара поново седницу и позива верификациони одбор, да поднесе извештај о своме раду. Прота Александар Грујић извештава, да се одбор конституисао, изабравши њега за председника и Јована Чабовића за референта. Даље извештава да је одбор констатовао, да је укупан број изабратих чланова Епарх. Скупштине 35, да није присутан члан 1, да је присутно 34. Избор је нападнут њих 10, није нападнут избор њих 24, дакле да је присутан довољан број чланова за правоваљано решавање те предлаже, да се мандат њих 24 оверови.

Високопреч. Госп. Еписк. Викар на основу §. 9. Пословника објављује да верификациони одбор предлаже, да се од 35 изабраних скупштинара 24, дакле надполовична већина верифицира, па позива присутне да предлогу оне чланове, против којих утока нема, за верификоване прогласе

РЕШЕЊЕ:

Проглашују се за верификоване ови чланови: 1. Душан Гајић, 2. Макса Стануловић, 3. Стефан Николић, 4. Христифор Којић, 5. Пантелејмон Дошен, 6. Дамаскин Рацков, 7. Александар Грујић, 8. Душан Предић, 9. Никанор Савић, 10. Павле Хранисављевић, 11. Мирон Болгарић, 12. Ђура Миланковић, 13. Ђока Ћирин, 14. Михаило Симин, 15. Обрад Путин, 16. Жива Лукић, 17. Макса Мишковић, 18. Влада Мићин, 19. Душан Паликућа, 20. Светозар Томашевић, 21. Мита Баља, 22. Јован Чабовић, 23. Славко Стојковић, 24. Сава Радонић.

Бр. Е. С. 6. зап. из 1926.

Високопреч. Госп. Еписк. Викар позива Скуп-

штину, да се у смислу §. 10. Пословника конституише. Прота Александар Грујић предлаже, да се за подпредседника изабере Макса Мишковић, за перовође јерej Христифор Којић и Жива Лукић.

Високопреч. Госп. Еписк. Викар наређује гласање и то ко је за предлог да устане, ко није да остане седећи. Пошто су сви присутни устали, то проглашује

РЕШЕЊЕ:

За подпредседника једногласно се бира Макса Мишковић, за перовође јерej Христифор Којић и Жива Лукић и у вези с тим проглашује скупштину за конституисану и позива часнике, да заузму своја места и перовођу Христифор Којића одређује да води перо а Живу Лукића да бележи говорнике.

Бр. 7. зап. Е. С. из 1926.

Прота Слободан Костић предлаже, да се у одбор за оверовљење записника изаберу: Игуман Стефан Николић, прота Душан Гајић, Манојло Попов, Влада Мићин.

Председник наређује гласање на горњи предлог устајањем и проглашује

РЕШЕЊЕ:

Једногласно се бирају у одбор за оверовљење записника: Игуман Стефан Николић, прота Душан Гајић, Манојло Попов, Влада Мићин.

Бр. 8. зап. Е. С. из 1926.

Приступа се верифицирању оних скупштинских чланова, којих је избор нападнут.

(Свршиће се.)

Неслужбени део.

Беседа на Благовести,

изговорио у Вел. Кикинди 1926. г. Епископ темишварски Др. ГЕОРГИЈЕ ЛЕТИЋ.

Данас су Благовести. Благовести — приповести! И јесу то приповести, јер оно што се на данашњи дан збило, превазилази наш ум. Ту чудну приповест забележио нам је Свети Еванђелиста Лука. Као сликар по занимању, он је тај догађај описао живим бојама.

У једној сиротињској кући, у презреном граду Назарету, у забаченом крају Галилеје, живи једна сирота девојка, без оца и мајке, самохрана и заборављена. И та бедна сирота која сву наду своју полаже само у Бога, објављена је на данашњи дан, да ће постати највећом мајком цара над царевима, који је освојио сав свет не само видљиви, него и невидљиви душе и срца, и влада без престанка већ двадесет столећа и којега царству неће бити краја.

Читајући еванђелску повест данашњега дана, тај необичан догађај представљамо себи овако: Једнога пролетњега дана, када је девојка Марија седела у соби, задубена у рад и молитву, улетао је кроз прозор њој, за једним облачком дотле сакривен један необично сјајан сунчани зрак. Чудан ли то беше зрак! Светле нити са сенкама трепере и играју, и као да нешто ткају и плету. Од белих зрачића као да се оплетоше два крила, а злаћане жице, као да откаше царску одору, и на најсајнијем месту указа се дивно лице анђелско. На сунчаном зраку слетео је анђео! Видевши девојка ту чудесну појаву, претрну од страха. У томе трену зачу се један мек и сладак глас, какав се не може ни у сну да чује, слађи од гласа мајчина, од песме славујеве и од најлепше музике: *„Радуј се благодатна! Господ је с тобом, благословена си ти међу женама“*. Је ли то сан или јава, је ли то глас анђела или човека или је то шум веселог лахора који пролази кроз меко грање чempреса и сефоре и њиха цветна звонца у мирисном врту око куће? Али слика постаје све јаснија и глас све разговетнији. Све то добро види и разабира девојка: *„Не бој се, Марија! — Родићеш сина и надени му име Исус. Он ће бити велики, и назваће се син највишега, и даће му Господ престо Давида оца његова, и цароваће у дому Јаковљеву вавек, и царству његовом неће бити краја . . .“*

Ето то су Благовести — приповести. Чудно знамење и необично предсказивање о детету које ће родити девојка! Нису ретке појаве да се пре и после рођења знаменитих људи јављала чудна знамења и прорицања. Шта носи собом дете са онога света то је тајна у коју не могу да продру ни анђели који лебде над дететом. О томе могу да наслуте само Богом обдарене душе. Па зар је могло да остане не објављено свету зачеће и рођење Сина Божјега, који се спасао сав свет од греха и небројених невоља и беда?

Радостан је то дан био, када је та благовест објављена свету, најрадоснији од свију дана. Радостан је зато и овај данашњи дан, када се сећамо тога дана. И у тој радости позивају нас данашње химне црквене да са Арханђелом заједно кличемо и поздрављамо Пречисту Дјеву речима: Радуј се благодатна, Господ је с тобом! Она је постала и наша мајка и мајка целога света. Она је толика покољења хришћанска одхранила. Она и данас храни и негује нас. Душом својом храни она нас и крепи душе наше. Њезина чистота и невиност постала је пресушни извор духовне хране наше. Она бди над нашом невиношћу. А невиност је највећи капитал душе наше. То је круна царска, која човека највише краси. Ничим се не да купити ни заменити. Никада се не може стећи, када се изгуби. Девичанство душе своје ставимо зато под заштиту Вечне Девојке, и бранимо га не само од нечистих него и од свих ниских, ружних и грубих мисли и осећаја!

И смиреношћу храни душе наше Пресвета наша Мајка, најсмиренија, а часнија од херувима и славнија од серафима. Охоли се противе Богу, а смирени слушају Бога. На реду и послушности држи се сав овај свет. И ми морамо слушати Онога кога слуша и коме се покорава и сунце и месец и звезде и свака твар. Ту је вечни закон Божји, природни и

морални, који објављује и небо и земља. Бољи закон не можемо измислити од закона Божјега. Треба само слушати тај закон и покоравати се његовом вечном поретку.

И трпљењем нас задојава Прблагословена која је претрпела више него ико живи на земљи. У трпљењу је снага која побеђује свет.

Под окриље наше заједничке Мајке треба да се окупимо задахнути међусобном љубављу. Са љубављу хришћанском уселиће се у нас Бог. И као што је Бог неизмеран и бескрајан, тако и љубав наша треба да је неограничена и да обухвата сав свет, и ближње наше и неразумне ствари које нас окружују и животиње и цвеће и дрвеће и сва мртва бића. Сав свет треба да освајамо љубављу и живот свој тако богатимо и улепшавамо.

Под сигурном заштитом Божје Мајке, заштитнице свега човечанства радујмо се данашњем дану, почетку нашега спасења и кликнимо са Светим Арханђелом Пресветој, Пречистој и Преблагословеној Мајци нашој и Мајци Божјој: Радујсја благодатнаја, Господ с тобоју! Амин.

Записи старог Београђанина.

Двадесет девети јануар 1901.

(Свршетак.)

Онако како је издахнуо, лежао је Краљ Милан у постељи 48 сахата. Још првога дана дође шведски посланик да се извести кога ће дана и у који сахат бити погреб. То му се обећало накнадно јавити. А упитан зашто се интересира за дан погреба, шведски посланик објаснио је, да је Краљ Милан био ималац највећег ордена шведског, Ордена Серафинског, и да по статутима тога ордена звоне сва звона у Штокхолму у тренутку, кад се у гроб спушта ималац тога ордена.

Чим је Краљ Милан издахнуо, пуковник Лаза Петровић, по наредби коју је имао, заузео је стан његов и у њега се уселио. У Краљевској каси нађена је његова јануарска апанажа, која му је баш тога јутра донесена. Биле су три касе, у свакој по 500 наполеона. О томе новцу начињен је протокол и новац пренесен у касу Посланства. Никакав тестаменат није нађен. Било је још неколико сандука његових хартија, од којих специјално један, у коме је држао нарочито поверљиве документе, саопштења и друга писма од особитог интереса. Цео његов намештај па и ти сандуци са хартијама послани су у Београд, нити иам је познато шта је с њима било после 9. маја 1903.

Није без интереса напоменути да је на позив бечког суда за пријаву поверилаца, пријављено потраживања свега за 130 хиљада круна. У та потраживања ушли су и редовни издатци, којима рокови још нису били стигли, као кућна кирија, осветљење и т. д. или трошкови који су смрћу његовом изазвани, као трошкови погребни, лекарски и други слични. Још је право овом приликом утврдити, да Краљ Милан не почива у ковчегу који му је платио Фрања Јосиф.

*

По нарочитој наредби из Ниша, балсамовано је тело Краља Милана. То је извршио доктор Палтауф, професор Бечког Универзитета. Професор Палтауф говорио је том приликом, како је имао до сада пред собом безброј лешева, али како никад није видео пластичнијега и правилније развијенога тела. Краљ Милан био би, вели, савршен модел за најлепшу мермерну статуу. Он је уверавао да ће тело, овако балсамовано годинама и годинама остати потпуно очувано и без икакве промене, осим што ће се нешто смањити тиме што ће течности у њему усахнути.

Пошто је балсамовано, тело је умотано завојима натопљеним неком течношћу. Само су глава и руке остале слободне. Потом је обучено у црвену ђенералску униформу. Од декорација стављен му је само јерусалимски крст о врату и звезда Милоша Великог. Црте на лицу које су се смириле, повратиле су му онај обични, познати изглед. Краљ Милан изгледао је да спава мирно и дубоко.

У четвртак 1. фебруара тело је било изложено у великом салону. Од посетилаца нарочито је дошла Кнегиња Јулија. Она је дубоко сажаљевала трагичну судбину Краља Милана. Жалила је што није могао бити пренет у Београд, ма да управо не би знала како би се могао би сахранити у гробници Саборне цркве поред Милоша и Михаила. За живота Кнеза Михаила они су силазили у гробницу, у коју воде стрми степени и која је дубока, узана и пуна влаге, те се вода цеди низ зидове.

Истога дана сандук је затворен у присуству посланика и чиновника Дворског Маршалата и Министарства Иностраних Дела. На сандуку су два капка, један до половине стаклен, који је залемљен и други који потпуно затвара сандук и који је закључан. Кад се овај капак откључа и дигне види се, кроз онај стаклени, лик Краљев до прсију, јер покров није преко лица превучен.

У вече истога дана, по нарочитом церемониалу, кроз шпалир војске, тело је пренесено у српску цркву Светога Саве, положено на катафалк и црква закључана.

У петак у 3 часа по подне било је свечано опело. По нарочитој жељи Царевој, дошао је из Карловаца Патријарх Бранковић и са више свештеника извршио опело, коме је присуствовао и Цар и цео Дипломатски Кор сем Папинога Нунција, коме, ваљда као папином представнику, није подносило да уђе у православну цркву.

Наређено је било да, због присуства Царевог, опело не сме трајати више од 20 минута и Патријарх се вајкао што је трајало 23 минута, јер је један румунски свештеник спорије читао наше црквене молитве.

По свршеном опелу Цар је са својом свитом пешице испратио спровод до прве улице, и одатле се одвезао у Двор, а спровод се упутио жељезничкој станици. Беше љута зима и термометар је показивао 13 испод нуле. Од цркве до станице упарађена је била војска бечког гарнизона.

Засебан царски воз кренуо се око 5 часова у вече са бечке станице. Ковчег је унесен у фургон одмах иза локомотиве. У возу су били, поред српског посланика, још и Патријарх, изасланици Дворског Маршалата и Министарства Иностраних Дела и гроф Зичи.

Уређено је било, да воз стигне у Карловце у суботу 3. фебруара у 9 часова пре подне. Али је воз морао чекати у Новом Саду читав сахат, јер беше одоцнио воз којим је из Загреба преко Инђије имао доћи у Карловце бан Куен-Хедервари да спровод дочека. Тако је воз са телом Краља Милана ушао у карловачку станицу тек око 11 часова.

На станици су погребни воз дочекали Бан и Велики Жупан Сремски Јурковић у пуној гали. Једна чета пешадије беше постројена на перону с музиком, која је свирала српску химну. Из Србије нико није пуштен на погреб. Једини који је некако промакао беш пок. Радоје Радојловић, који је стајао пред станицом и гушио се у сузима.

Спровод се са станице кроз улице Карловачке упутио у Саборну цркву. Улице су биле прекриљене народом. У цркви је учињен кратак помен и Бан држао кратак говор. Народ је прилазио и побожно целивао Краљев ковчег и икону на њему.

Већ је било превалило подне кад се спровод кренуо из Карловаца у Крушедол. Преко Банстола брисао је студен ветар и друм засуо снегом. Обе ивице друма црнеле су се од народа, који је стекао из свију околних сремских села и гологлав пропраћао спровод. Лагано су се кретала мртвачка кола по смрзнутом путу и снег је као туцано стакло прштао под точковима.

Суморан зимски дан клонуо се заходу, кад је спровод пред Крушедолски Манастир стигао. На улазу у порту чекало је братско манастирско са Архимандритом Анатолијем на челу. Ковчег је скинут с кола и уз посмртне песме и брујање звона трицут обнесен око цркве. На улазу у цркву, иза самог прага црквеног, већ отворена гробница чекала је да прими Краља Милана. — Гробница је ниска и ковчег је једва у њу спуштен. У тој гробници сахрањена је Кнегиња Љубица, која је године 1843. преминула у Новом Саду. Кнез Михаило сахранио је своју мајку у овом Пантеону српском. Кад је 1867. заузео градове, Кнез је послао манастиру богат прилог с поруком да се учини помен на гробу његове „наке“, нека се и њена душа радује са Србијом.

Дрвени сандук Кнегињин био је на средини гробнице, и помакнут уз леви зид да начини места Краљу Милану, пореметио се, те су се испод већ натрулелог капка, видели златом везени рукави на богатом, српском оделу Кнегињином.

Већ се хватао сутон, кад је Краљ Милан спуштен у гробницу поред Кнегиње Љубице.

По свршеном погребу сачињен је протокол и старешина манастира примио је кључ сандука Краљевог. Потом су сви учасници вратили се у Карловце, где је код Патријарха била посмртна закуска.

Била је већ дубоко ноћ кад је засебан воз одвезао натраг у Беч учеснике на овоме погребу.

Занимљиво је да су крушедолски калуђери, одмах по одласку комисара, сишли у још не зазидану гробницу и оним кључем отворили сандук, да виде кога су им то „Швабе“ из Беча донели. И кад су се уверили да је то доиста био Краљ Милан, они су се умирили, ковчег закључали и гробницу зазидали.

*

Тако се свршила трагедија Краља Милана. И ако у српском манастиру и у српском гробу, он је 17 година почивао у туђој држави. Али је пре 4 године војска српска померила наше границе преко Саве и Дунава далеко на север и гроб Краља Милана унела у Отаџбину. За Краља Милана то је посмртна сатисфакција од стране српске војске, чијем је развијању и напретку он увек поклањао сву своју љубав, бригу и старање.

11. фебруара 1922.

БЕЛЕШКЕ.

Желимо свима нашим Србима срећне Ускршње празнике. Христос Васкресе!

ЕПИСК. ВИКАР због болести неће примати ове године о својој крсној слави, на Ђурђевдан.

РУКОПОЛОЖЕЊА. Преосв. г. Епископ-Дијецезан *Георгије* рукоположио је на Цвети у Вел. Кикинди ђакона темишварског *Стефана Орбуловог* епарх. чиновника за презвитера, а монаха *Кирила Јовановића* привр. учитеља у Кам. Св. Ђурђу за ђакона. Први одлази за личног парох. помоћника у Срп. Кларију, а други ће вршити дужности ђакона и епарх. писара у Темишвару.

ПЛЕНУМ ЕПАРХ. ОДСЕКА. За 14/27. апр. сазвао је Еписк. Викар пленарне седнице Епарх. Одсека ради избора подпредседника за Епарх. Адм. и Шк. Одбор и поделе чланове у турнусе. Истога дана одржаће се и збор ради политичке организације српског народа у Румунији.

ОСВЕЋЕЊЕ ЗВОНА У ПЕЧКИ. Црк. општина у Печки набавила је 3 звона за свој св. храм и замолила је Еписк. Викара да иста освети. Еписк. Викар због болести своје није се могао одазвати молби, него је овластио окр. проту арадског Уроша Ковинчића, да звона освети, што је исти и извршио у Недељу 5/18. априла уз саслужбу јером. Пантелејмона Дошена намесника и Мирона Кочобановог брата ман. Бездина, те ђакона Стефана Орбуловог. Црк. општини послао је Еписк. Викар честитку на принови. Нека иста прими и нашу честитку са најбољим жељама.

Оснивање српске књижаре у Темишвару.

По подели Баната, Срби су остали изван дотадањих својих просветних средишта. Остали су осамљени и упућени сами себи.

Срећењем прилика у опште осећала се све јаче празнина без стварног духовног јединства са браћом. Оријентација духовна која је свагда била уперена дотадањим изворима просветне заједнице све је јаче погледала на ону страну и желела што јаче везе, јер је у њима гледала и гледа свој просветно-национални спас и свој опстанак.

Пренос просветних артиклова овамо отежан је разним препрекама. Ту је граница, ту је валута, ту су и остале неповољне прилике и неприлике. Наш живаљ је тешко и по врло скупе паре долазио до жељених дела, књига и новина толико потребних за даљи живот.

Велика разлика вредности новца, потешкоће око набављања, онемогућавале су жељу наших Срба да дођу до свега онога што им је потребно.

Покушавало се на разне начине овоме доскочити. Све се показало делом непрактично, делом неизводљиво.

Да би ипак створили што јачу духовну везу између нас и наше браће, да би сваки Србин и Српкиња могао живети српски, пратити живот српски, да би сваки од нас могао доћи до свега, што му је за просветни напредак потребно, да би сваки од нас могао учествовати у српској науци, у српској забави и у свима умним производима српским,

свештеници и учитељи српски у Румунији, који су себе предали народу српском овде, решили су на састанцима својима, да у Темишвару као средишту живота српског оснују **српску књижару** назвавши је именом заслужнога човека за српску књигу „Доситеја Обрадовића“ који је, како је родом из Чакова, син наше стране.

Књижара Доситеј Обрадовић хоће да буде центар свакоме од нас ко хоће себе што јаче просветно да унапреди, да у себи створи јаке српске просветне основе за даљи живот и рад;

књижара Доситеј Обрадовић имаће на стоваришту свако добро српско дело без обзира где је изашло;

књижара Доситеј Обрадовић набавиће за најкраће време свакоме брату сваку српску књигу коју зажели да је има и прочита;

књижара Доситеј Обрадовић имаће на стоваришту свако српско музичко дело за виолину, чело, клавир и сл. или ако га и не буде имала, она ће га набавити;

књижара Доситеј Обрадовић имаће на стоваришту сваку српску слику и православну српску икону за српске домове, да би из кућа наших избацили све оно што није наше;

књижара Доситеј Обрадовић имаће на стоваришту сваку српску и страну књигу за ђаке наших и страних школа;

књижара Доситеј Обрадовић имаће на стоваришту и набавиће сваку румунску књигу како школску тако и научну и забавну;

књижара Доситеј Обрадовић имаће на стоваришту и набављаће сваку корисну књигу из француске књижевности;

књижара Доситеј Обрадовић набавиће и сваку другу страну књигу;

књижара Доситеј Обрадовић имаће на стоваришту сваковрсног писаћег прибора, сваковрсних тисканица за црквене општине и парохијска звања;

књижара Доситеј Обрадовић имаће своју књижницу за позајмицу и оснивање по селима народне књижнице за сваког брата Србина.

Свештеници и учитељи наши улажу у књижару материјално и морално зато, што су свесни своје дужности према народу коме служе, и ти свештеници и учитељи очекују од народа само толико, да и он буде свестан светог имена које носи и дужности своје према српској књизи и српској просвети, ако хоће да буде достојан имена и осигуран да то име и он и његови достојно понесу.

Слободан Костић.

Не заборави Србине шта ти је преко потребно!

Помози се сам, други ти неће помоћи!

Купуј и читај добру српску књигу у њој ти је спас!

Српска Књижара

Српска Књижара

КЊИЖАРА
ДОСИТЕЈ ОБРАДОВИЋ
У ТЕМИШВАРУ,

улица Георге Лазар, Град — поред Темишварске Српске Штедионице у Владичанском двору темишварском,

има на стовариштy и набавља **сваку српску књигу и сваку српску музикалију,**

има нешто на стовариште али и набавља сваку страну књигу и страну музикалију, прима претплату на српске листове и часописе,

има на стовариште и набавља **сваку српску и страну школску књигу за нашу децу.**

Има велики избор црквених икона и дописница са ликовима светитеља, разних утвари црквених. Набавља све потребне црквене артиклове сваке врсте.

Има на стовариште разног писаћег прибора као разноврсног папира, обичног и трговачког формата, мастила, пера, оловака, гума, књижица за џеп, и др.

Има на стовариште велики избор сваковрсних тисканица потребних за парохијска звања и црквене општине.

Отвара се 1. маја по старом 1926.

Адреса: **Књижара Доситеј Обрадовић Темишвар,**
Librăria Dositej Obradović, Timișoara-Cetate, Piața Unirii No. 2, Roumania.

Код нас вршите све наруџбине, бићете тачно и савесно послужени.

С поштовањем

Књижара Доситеј Обрадовић.

Послуга тачна! — Свој своме! — Цене умерене!

Штампарија Браћа Чендеш, Тимишоара. 7467b